

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Románská architektura

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Jana Čejchanová.

Materiál je dostupný ze školního portálu <http://dum.voss-na.cz>, který provozuje
Vyšší odborná škola stavební a Střední průmyslová škola stavební arch. Jana Letzela, Náchod

1. Jmenujte znaky románské architektury.

- **masivní zdivo** (hrubé, původně kamenné, později smíšené a cihelné, dosahovalo tloušťky 1m a více. Stavby působí těžce, interiéry jsou tmavé a chladné)
- **použití jednoduchých tvarů** (hranol, válec, jehlan, kužel)
- **klenby** (valená, valená do pasů, provalená, křížová, kupole, koncha)
- **okna** (štěrbínová, sdružená, rozetová)
- **portál** (zvýrazněný vstup)
- **obloučkový vlys** (vodorovný pás pod římsou)
- **lizéna** (vystoupilý plochý pás omítky přecházející do soklu)
- **románský sloup** (patka, dřík, hlavice- dřík může být hladký nebo zdobený rostlinnými motivy případně spirálovitě vinutý „tzv. vánočka“ hlavice byla různě tvarovaná, nejčastěji opět rostlinné motivy)

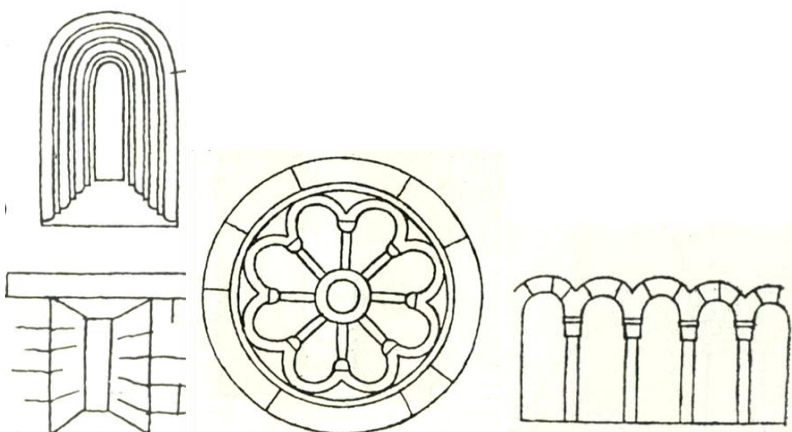
2. Nakreslete obloučkový vlys a lizénu (lizénu).

OBR.1a obloučkový vlys a lizéna [vlastní]

3. Jaké znáte druhy oken románské architektury, schematicky nakreslete?

Jsou to okna štěrbinová, rozetová a sdružená.

OBR.1b druhy oken románské architektury: štěrbinová, rozetová a sdružená [vlastní]

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Jana Čejchanová.

4. Popište emporový kostel a tzv. vineckou architekturu.

Emporové kostely stavěny převážně na venkově a v panských dvorech. Empora = panská tribuna je přímo spojena krytou chodbou s panským obydlím a kostelem. Sloužili jako poutní místa. Vinecká architektura se jmenuje podle kostela sv. Mikuláše ve Vinci u Mladé Boleslavi z 1. pol. 13. století. Podle něho byla pojmenována velká skupina kostelů.

5. Charakterizujte románské kláštery, jaké objekty byly součástí klášterů.

Stavějí se podle vzoru klášterů v předrománské architektuře. Kláštery se stávají střediskem vzdělanosti a jsou soběstačnou hospodářskou jednotkou. Základem je velký kostel, k němuž přiléhá tzv. rajský dvůr se studnou obklopený ambitem (= křížová chodba). Kolem ambitu jsou různé objekty (obydlí mnichů, jídelna, starobinec, hospital).

6. Co víte o románských mostech, jmenujte příklady.

Největší stavba této doby byl kamenný most JUDITIN i s mosteckou věží, byl nejdelším a největším kamenným mostem ve stř. Evropě (dnešní KARLŮV MOST téměř kopíruje JUDITIN). Kamenný most v Písku (neoficiálně také Jelení most) je nejstarším dochovaným mostem v Česku.

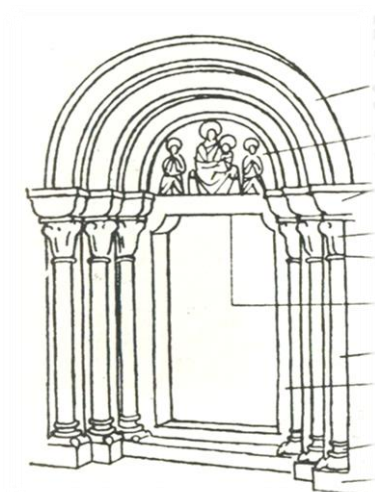
7. Jmenujte tři italské románské památky.

Šikmá věž v Pise, dóm, baptisterium (= křestní kaple). Nejznámější z trojice je šikmá věž (vysoká 56 metrů, postavena z bílého mramoru), která se už po dostavbě začala naklánět. Důvodem byly špatně provedené základy.

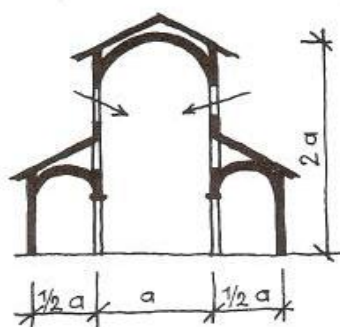
Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Jana Čejchanová.

Popište obrazovou přílohu (místo, kde se objekt či detail nachází, vše co o obrázku víte):

OBR. 1 portál = architektonicky upravený vstup, typický pravoúhlými výstupky s vloženými sloupy, nad vstupem je archivolta a tympanon s reliéfem. [zdroj vlastní]

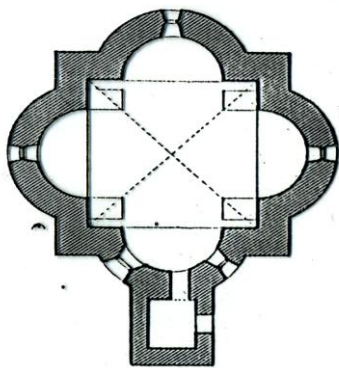
OBR. 2 bazilika v románském stylu – třílodní, řez - šipky naznačují tzv. bazilikální způsob osvětlení [zdroj vlastní]

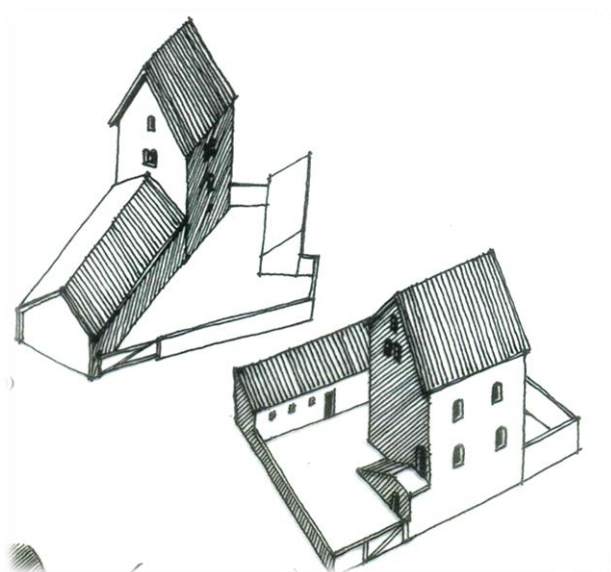
Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Jana Čejchanová.

Materiál je dostupný ze školního portálu <http://dum.voss-na.cz>, který provozuje Vyšší odborná škola stavební a Střední průmyslová škola stavební arch. Jana Letzela, Náchod

OBR. 3 longobardský typ rotundy, použitý např. v Řeznovicích nebo Chrastu nad Hornádom [zdroj vlastní]

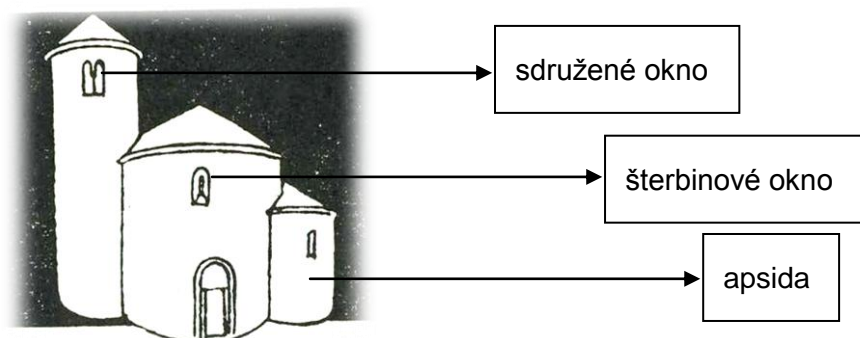
OBR. 4 románské domy - jednoduché, jednopodlažní až třípodlažní, měli klenuté místnosti, většinou vnější schodiště, poměrně jednoduchý půdorys [zdroj vlastní]

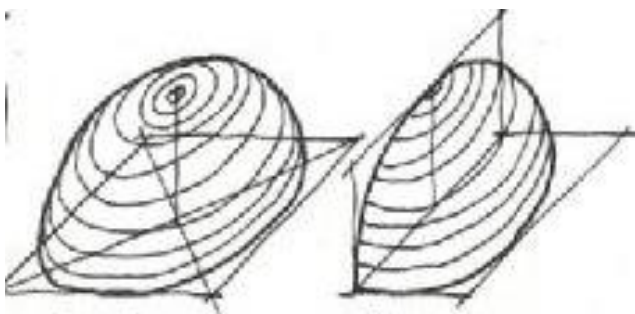
Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Jana Čejchanová.

Materiál je dostupný ze školního portálu <http://dum.voss-na.cz>, který provozuje
Vyšší odborná škola stavební a Střední průmyslová škola stavební arch. Jana Letzela, Náchod

OBR. 5 rotunda sv. Jiří na Řípu [zdroj vlastní]

OBR. 6 románské klenby kupole a koncha [zdroj vlastní]

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Jana Čejchanová.

Materiál je dostupný ze školního portálu <http://dum.voss-na.cz>, který provozuje
Vyšší odborná škola stavební a Střední průmyslová škola stavební arch. Jana Letzela, Náchod